

وحدت و امنیت دو نعمت بزرگ الهی

حجت الاسلام والمسلمین علی اصغر نصرتی*

فاطمه ترابی**

مقدمه

خداوند متعال انسان را آفرید و با امتیازاتی که به او بخشید، او را اشرف مخلوقات قرار داد. از امتیازات انسان، وجود اختیار است که به وی امکان انتخاب خیر یا شر را فراهم می‌کند و خداوند به بشر امکانات لازم اعمال اختیارش را چه خیر باشد یا شر، مؤمن باشد یا کافر در قالب نعمت‌های دنیایی عطا می‌کند. خداوند برای مؤمنین نعمت‌های ویژه‌ای را مقرر فرموده است که در دنیا از آنها بهره‌مند می‌شوند و زمینه بهره‌مندی از نعمت‌های جاودان آخرت را برایش فراهم می‌سازند. وحدت و امنیت از جمله نعمت‌های الهی است که تأثیر آنها در حیات اجتماعی و دستیابی انسان‌ها به هدف‌های اجتماعی بسیار بزرگ دانسته می‌شود. در این نوشتار به وحدت و امنیت در جایگاه نعمت‌های بزرگ الهی پرداخته شده است.

۱. نعمت‌های الهی

واژه نعمت برگرفته از «نعم» به معنای رفاه، زندگی پاکیزه و صلاح حال است.^۱ نعمت به معنای چیزی است که خداوند متعال آن را به بنده‌اش از مال و زندگی عطا می‌کند و به معنای منت نیز آمده است؛^۲ اعم از اینکه مادی باشد یا معنوی و گاه در مقابل «ضرر» واقع می‌شود.^۳

* دانش‌آموخته حوزه علمیه قم و عضو هیئت علمی پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی.

** دانش‌آموخته حوزه علمیه قم.

۱. أبوالحسین أحمد بن فارس، معجم مقاییس اللغه، ج ۵، ص ۴۴۶، «نعم».

۲. محمد بن مکرم ابن منظور، لسان العرب، ج ۱۴، ص ۲۰۸، «نعم».

۳. حسن مصطفوی، التحقيق، ج ۱۲، ص ۱۷۸، «نعم».

سرچشمه همه نعمت‌ها خداوند است. نعمت‌های خداوند در دنیا و آخرت گسترده شده و از جزء جزء وجود انسان و دیگر مخلوقات گرفته تا کلیت همه عالم تحت شمول نعمت‌های الهی قرار دارند؛ از این رو برخی از نعمت‌ها با توجه به تأثیری که در سرنوشت نهایی انسان‌ها و امت اسلامی دارند، عظیم و بزرگ دانسته می‌شوند. چنانچه خداوند متعال می‌فرماید: «تُمْ لَشَأَلْنَ يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِيمِ»^۱ سپس در آن روز [همه شما] از نعمت‌هایی که داشته‌اید بازپرسی خواهید شد». در حدیثی از امیرالمؤمنین علیه السلام سؤال شد نعیم چیست که از آن سؤال می‌شود؟ فرمود ما اهل بیت هستیم که خداوند به وسیله وجود ما به بندگانش نعمت داده و به وسیله ما میان آنها بعد از اختلاف الفت بخشیده است.^۲ در همین باره حضرت فاطمه زهرا علیها السلام در خطبه فدکیه می‌فرماید «فرض الله الإمامة لَمَّا من الفرقة»^۳ امامت را خداوند به دلیل جلوگیری از تفرقه واجب فرمود».

۲. نعمت وحدت و یکپارچگی

وحدت و اتحاد یعنی همبستگی و هم‌رایی.^۴ این موضوع از دیدگاه اجتماعی مورد نظر است و مقصود از آن، هم‌سویی در عقاید، آرا و کارهاست.^۵ تفاوت و اختلاف در اعتقادات و باورها بین مسلمانان وجود دارد؛ گرچه همین اختلاف عقاید و باورها نامطلوب است و زمینه چنددستگی جامعه اسلامی و ضعف آن را به دنبال دارد؛ یعنی زمانی که اختلاف‌ها به تعصب و فرقه‌گرایی و دشمنی فرقه‌ها با یکدیگر تبدیل شود. در بسیاری از دوره‌های تاریخی شاهدیم در پرتو هدایت ائمه علیهم السلام، اولیای الهی، فقها و علمای عظیم الشأن در شیعه و علما و دانشمندان خیرخواه در اهل سنت، وحدت و آرامش در جامعه اسلامی حاکم است و همه مسلمانان با این وجود که هر جمعیتی با اعتقادات و باورها و مناسک خود زندگی می‌کنند، در کنار یکدیگر به دور از هرگونه دشمنی، برادرانه و همانند اعضا و اجزای یک پیکر، زندگی سالم اسلامی را تعقیب می‌کنند و دشمنان خود را ناامید می‌سازند. وحدت اجتماعی میان مسلمانان موجب از میان رفتن فرقه‌گرایی می‌شود؛ در نتیجه منجر به قدرت، شوکت، عظمت و امنیت جامعه اسلامی می‌شود.

۱. نکات: ۸.

۲. فضل بن حسن طبرسی، مجمع البیان، ج ۱۰ ص ۵۳۵؛ ناصر مکارم شیرازی، تفسیر نمونه، ج ۲۷، ص ۲۷۸.

۳. محمد بن علی ابن بابویه، من لا یحضره الفقیه، ج ۳، ص ۵۶۸، حدیث ۴۹۴۰.

۴. خلیل جر، فرهنگ لاروس، ذیل واژه.

۵. اکبر هاشمی رفسنجانی، فرهنگ قرآن؛ ج ۲، ص ۲۱۲.

اقبال لاهوری می گوید:

فرد را ربط جماعت رحمت است	جوهر او را کمال از ملت است
تا توانی با جماعت یار باش	رونق هنگامه احرار باش
فرد و قوم آینه یکدیگرند	سلک ^۱ و گوهر کهکشانشان و اخترند
فرد می گیرد ز ملت احترام	ملت از افراد می یابد نظام

نقش ایمان و وحدت در انقلاب

وحدت را می توان یکی از اهداف نظام سیاسی اسلام در اندیشه امام خمینی علیه السلام دانست که فرمود: «ما هرچه داریم، از ایمان و وحدت کلمه است».^۲ اگر برادری و برابری ایمانی دولت‌ها و ملت‌ها و با تأیید خداوند متعال روزی تحقق یابد، بزرگ‌ترین قدرت جهانی توسط مسلمین تشکیل خواهد شد.^۳

امام خمینی علیه السلام پیروزی و تحقق انقلاب اسلامی را ناشی از وحدت ملت مسلمانان ایران می داند و می فرماید: «تلاشی که اجانب می کردند تا این انقلاب به پیروزی نرسد، این بود که مردم را از یکدیگر جدا نگه دارند و نگذارند با هم متحد شوند؛ لذا با پیوستن قشرهای مختلف مردم به یکدیگر اعم از بازاری‌ها، جوانان و روحانیت، متخصصین و علما همه دست در دست هم می توانند ایرانی آباد بسازند».^۴

مسئله وحدت کلمه پس از پیروزی انقلاب اسلامی در جهان اسلام سرلوحه تأکیدها و توصیه‌های رهبران جمهوری اسلامی قرار داشته است؛ به‌ویژه با جنگ روانی غرب که به منظور ایجاد تفرقه میان ملت‌های مسلمان اهمیت بیشتری پیدا کرد. در هزاره‌ای که تعمیق گسل‌های تمدنی به واقعیت پیوسته غرب هم‌گرایی جهان اسلام را اصلی‌ترین مانع اهداف استعماری خود می داند، مقام‌های غربی در سال‌های اخیر بارها از تشکیل امپراتوری بزرگ اسلامی ابراز ترس کرده‌اند و اصلی‌ترین خطر پیش روی استکبار جهانی را انسجام اسلامی و اتحاد میان ملت‌های

۱. رشته مروارید (لغت‌نامه دهخدا).

۲. سیدروح‌الله موسوی خمینی، صحیفه نور، ج ۶، ص ۳۴۷.

۳. همان، ج ۲۱، ص ۴۲.

۴. همان، ج ۸، ص ۴۷۷.

مسلمان قلمداد نموده‌اند.^۱

اختلاف‌های فرقه‌ای درون امت اسلامی در حالی است که به فرموده مقام معظم رهبری وجه مشترک همه امت اسلامی، وحدت امت اسلامی است. رمز پیروزی و تداوم حرکت استقلال طلبانه امت اسلامی، توکل به خدا، حفظ وحدت و پیوستگی است.^۲

وحدت در قرآن کریم

قرآن کریم به صراحت وحدت و همدلی مؤمنان و نماد آن اعتصام و درآویختن به ریسمان محکم الهی ولایت و امامت را نعمت خداوند نامیده است: «وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا ۗ وَاذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَاءً فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا؛^۳ همگی به ریسمان خدا [= قرآن و اسلام و هرگونه وسیله وحدت] چنگ زنید و پراکنده نشوید و نعمت [بزرگ] خدا را بر خود، به یاد آرید که چگونه دشمن یکدیگر بودید و او میان دل‌های شما، الفت ایجاد کرد و به برکت نعمت او، برادر شدید». افزون بر این، در قرآن بر لزوم هم‌گرایی وحدت مسلمانان با پیروان دیگر ادیان الهی بر اساس آیین‌ها و مبانی مشترکی چون پرستش خدا و نفی شرک دعوت می‌شود: «قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ؛^۴ بگو: ای اهل کتاب، بیایید به سوی سخنی که میان ما و شما یکسان است که جز خداوند یگانه را نپرستیم و چیزی را همتای او قرار ندهیم؛ و بعضی از ما، بعضی دیگر را - غیر از خدای یگانه - به خدایی نپذیرد».

وحدت و همدلی امت اسلامی افزون بر فایده‌هایی که در تقرب جامعه اسلامی به خداوند متعال در ایجاد زمینه جریان ولایت الهی و هدایت اولیای خداوند را فراهم می‌کند، موجب رهایی جامعه اسلامی از آتش جنگ و نزاع و ایجاد حریمی در حفظ امنیت جامعه می‌شود: «فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا وَكُنْتُمْ عَلَى شَفَا حُفْرَةٍ مِنَ النَّارِ فَأَنْقَذَكُمْ مِنْهَا؛^۵ و او میان دل‌های شما الفت ایجاد کرد و به برکت نعمت او برادر شدید؛ و شما بر لب حفره‌ای از آتش بودید، خدا شما را از آن نجات داد».

۱. عبدالحسین خسروپناه، منظومه فکری آیت‌الله خامنه‌ای، ج ۲، ص ۱۱۰۲.

۲. همان، ص ۱۱۰۴.

۳. آل عمران: ۱۰۳.

۴. آل عمران: ۶۴.

۵. آل عمران: ۱۰۳.

۳. نعمت امنیت و آرامش

امنیت برگرفته از واژه «أمن» است؛ «أمن» ضد ترس است؛ بنابراین امنیت یعنی آرامش و نبود ترس و وحشت. امنیت به معنای حفظ و حفاظت از مردم و منافع آنهاست که حفظ امنیت فردی، امنیت اجتماعی، امنیت سایبری، امنیت ملی و امنیت بین‌المللی را دربر می‌گیرد. امنیت فردی در بردارنده حفظ جان، مال، سلامتی و حریم خصوصی هر فرد است. امنیت اجتماعی به حفظ نظم و آرامش در جامعه اشاره دارد. امنیت سایبری مربوط به حفظ اطلاعات شخصی و محرمانه در فضای مجازی است. امنیت ملی دربرگیرنده حفاظت از مرزها و امنیت داخلی یک کشور است. امنیت بین‌المللی مربوط به حفظ صلح و تعادل قدرت در روابط بین‌المللی است.

امنیت یکی از نعمت‌های بزرگ الهی است؛ زیرا در سایه امنیت، استمرار حیات بشری امکان‌پذیر است و نیز امید به آینده و برنامه‌ریزی و پیدایش زمینه‌های رشد و ترقی جامعه به امنیت وابسته است. وقتی ارزش امنیت شناخته می‌شود که بتوان موقعیتی را تصور کرد که یک جامعه‌ای در ناامنی به سر برد. رسول خدا ﷺ فرمود: «نِعْمَتَانِ مَجْهُولَتَانِ الصَّحَّةُ وَالْأَمَانُ»^۱.

به جایگاه و ارزش امنیت همچون دیگر نعمت‌ها در حیات انسانی باید توجه شود و نیز مورد شکر و سپاس قرار گیرد.^۲ شاید بتوان بخشی از شکرگزاری عملی از این نعمت را بهره‌گیری از فرصت امنیت در تعالی و کمال جامعه و دستیابی به اهداف متعالی جامعه الهی دانست.

کفران نعمت امنیت نادیده گرفتن ارزش و فرصت حاصل از آن، سبب تباه شدن آن نعمت می‌شود و جامعه‌ای که کفران نعمت کند، مبتلا به ناامنی و تهدید همه ارکان زمینه‌های رشد آن خواهد شد: «وَصَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا قَرْيَةً كَانَتْ آمِنَةً مُطْمَئِنَّةً يَأْتِيهَا رِزْقُهَا رَغَدًا مِنْ كُلِّ مَكَانٍ فَكَفَرَتْ بِأَنْعُمِ اللَّهِ فَأَذَاقَهَا اللَّهُ لِبَاسَ الْجُوعِ وَالْخَوْفِ بِمَا كَانُوا يَصْنَعُونَ»^۳ خداوند [برای آنان که کفران نعمت می‌کنند،] مثلی زده است: منطقه آبادی که امن و آرام و مطمئن بود؛ و همواره روزی‌اش از هر جا می‌رسید؛ اما به نعمت‌های خدا ناسپاسی کردند و خداوند به دلیل اعمالی که انجام می‌دادند، لباس گرسنگی و ترس را بر اندام‌شان پوشانید».

مقام معظم رهبری در اهمیت نقش امنیت در قوام و رشد جامعه می‌فرماید: «امنیت نعمت بزرگی است... در هر جامعه‌ای زمینه لازم برای پیشرفت‌های مادی و معنوی، امنیت است. شرط

۱. محمد بن علی ابن بابویه، خصال صدوق، ص ۷۰.

۲. انفال: ۲۶.

۳. نحل: ۱۱۲.

حرکت اجتماعی عظیم برای یک ملت در درجه اول امنیت است.^۱ البته در نگاه رهبری و هم‌راستا با همه اندیشمندان فلسفه سیاست، امنیت نیاز حقیقی برای مردم است که حکومت اسلامی باید آن را تأمین کند.^۲

در گونه شناسی امنیت می‌توان آن را به امنیت سخت، نرم، فردی و اجتماعی تقسیم کرد. در نگاه مقام معظم رهبری نیز امنیت اجتماعی انواع مختلفی دارد؛ مهم‌ترین آنها عبارت‌اند از: امنیت شغلی، امنیت اقتصادی، امنیت سیاسی، امنیت قضایی و امنیت ملی.^۳

۴. مناسبات متقابل وحدت و امنیت

امنیت در تجربه بشری بیان‌کننده نوعی تضمین فیزیکی برای وجودهای عینی مانند شخص، قبیله، خانواده، حکومت و... است که به تدریج و با پیشرفت جوامع، امنیت مفهوم گسترده‌تر و عمیق‌تر و پیچیده‌تر پیدا کرد؛ بنابراین افزون بر نبود تهدید و ترس، بیان‌کننده تضمینی برای رشد و پیشرفت، تعلیم و تربیت، شکوفایی استعدادها، توسعه جوامع انسانی و ضامن حفظ حیات مادی و معنوی است.^۴

امنیت از بنیادی‌ترین نیازهای هر جامعه و مهم‌ترین عامل برای تداوم زندگی اجتماعی به شمار می‌رود؛ تا آنجا که امیرالمؤمنین علی علیه السلام برای حفظ امنیت اجتماعی و ملی و جلوگیری از هم‌گسیختگی شیرازه جامعه، پذیرش حکومت فاجر را نیز به ناچار و تحت شرایطی مورد تأکید قرار می‌دهد و دلیل آن را تحقق برخی کارکردهای امنیت مانند فعالیت مؤمن و کافر، جمع‌آوری مالیات و اموال عمومی، جنگ با دشمنان دین و جامعه اسلامی، امنیت راه‌ها، دریافت حقوق ضعیف از قوی دانسته و فرموده است:

وَ إِنَّهُ لَا بُدَّ لِلنَّاسِ مِنْ أَمِيرٍ بَرٍّ أَوْ فَاجِرٍ يَعْمَلُ فِي إِمْرَتِهِ الْمُؤْمِنُ وَيَسْتَمْتِعُ فِيهَا الْكَافِرُ وَ يُبْلَغُ اللَّهُ فِيهَا الْأَجَلَ وَ يُجْمَعُ بِهِ الْفِيءُ وَ يُقَاتَلُ بِهِ الْعَدُوُّ وَ تَأْمَنُ بِهِ السُّبُلُ وَ يُؤْخَذُ بِهِ لِلضَّعِيفِ مِنَ الْقَوِيِّ حَتَّى يَسْتَرِيحَ بَرٌّ وَ يُسْتَرَاخَ مِنْ فَاجِرٍ؛^۵

۱. بیانات در مراسم دیدار گروه کثیری از سپاهیان و بسیجیان در مشهد، ۷۸/۶/۱۰.

۲. خطبه‌های نماز جمعه، ۶۳/۶/۲۳.

۳. محسن مهاجرنیا، فلسفه سیاسی آیت‌الله خامنه‌ای، ص ۱۸۹ - ۱۹۴.

۴. عباسعلی رهبر و ملیحه زارع، «تحلیل تأثیر انسجام و وحدت اجتماعی و رابطه آن با تقویت امنیت ملی و کاهش

جرم»، ص ۸۳.

۵. صالح صبحی، نهج البلاغه، ص ۸۲.

مردم را امیر و فرمانروایی باید، خواه نیکوکار و خواه بدکار، که مؤمن در سایه حکومت او به کار خود پردازد و کافر از زندگی خود تمتع گیرد تا زمان هر یک به سر آید، حق بیت‌المال مسلمانان گرد آورده شود و با دشمن پیکار کنند، و راه‌ها امن گردد، و حق ضعیف را از قوی بستانند، و نیکوکار بیاساید، و از شر بدکار آسوده ماند.

مقام معظم رهبری علیه‌السلام در اهمیت امنیت می‌فرماید: «اگر ما بخواهیم ضروریات زندگی بشر را در فصول عمده خلاصه کنیم، یک فصل از این چند فصل، فصل امنیت است. بدون امنیت نه خوراک لذتی می‌بخشد نه خانواده انسی ایجاد می‌کند و نه شغل و درآمد فایده‌ای می‌دهد. امنیت که نبود، هیچ چیز نیست. امنیت مثل هوا برای انسان به طور مستمر لازم است. اگر جامعه امنیت نداشته باشد، حالت اختناق پیدا می‌کند؛ مثل مجموعه‌ای که هوا در اختیار نداشته باشد». ^۱ نیز فرموده است: «اگر امنیت نباشد، بسیاری از خیرات جامعه از آن جامعه رخت خواهد بست». ^۲ یکی از مهم‌ترین خیرات، وحدت و همدلی جامعه است.

۵. نمونه‌های وحدت و امنیت در جامعه بشری

جامعه بشری تجربه‌های فراوانی در بهره‌گیری از رابطه وحدت و امنیت به خود دیده است و اصولاً وحدت یکی از عوامل اصلی در تأمین امنیت در نظام سیاسی مورد پذیرش و عمل قرار گرفته است؛ برای نمونه در قرن معاصر می‌توان به این موارد اشاره کرد:

الف) پیمان آتلانتیک شمالی (ناتو): از سال ۱۹۴۸ آغاز شد و در سال ۱۹۴۹ بین کشورهای آمریکا، فرانسه بریتانیا، هلند، بلژیک، لوکزامبورگ، کانادا، دانمارک، ایسلند، ایتالیا، نورژ و پرتغال به امضا رسید. در سال ۱۹۵۲ ترکیه و یونان به ناتو پیوستند و در سال ۱۹۵۵ آلمان نیز وارد ناتو گردید. این پیمان که در ابتدا حراست از بلوک نظام سرمایه‌داری را در مقابل بلوک شرق و سوسیالیسم هدف گرفته بود، با وجود فروپاشی بلوک شرق به رهبری شوروی در ۱۹۹۲ در تلاش برای افزایش اعضای خود است. این پیمان که در سایه وحدت کشورهای عضو در ساختار ناتو و ایجاد ارتش قوی و تحت فرماندهی واحد شکل گرفته است، چگونه امنیت جمعی اعضا را تأمین می‌کند؟ در بند ۵ منشور ناتو آمده است: «طرف‌ها توافق می‌کنند که حمله مسلحانه به یک یا چند عضو در اروپا یا امریکای شمالی حمله به همه آنها تلقی می‌شود و

۱. بیانات در دیدار با جمعی از فرماندهان و پرسنل نیروی انتظامی، ۷۶/۴/۲۵.

۲. بیانات در دیدار فرماندهان و گروهی از پرسنل نیروی انتظامی، ۱۳۷۸/۷/۱۷.

در نتیجه توافق می‌کنند که در صورت وقوع چنین حمله مسلحانه، هر یک از آنها از حق دفاع شخصی یا جمعی که توسط ماده ۵۱ منشور ملل متحد به رسمیت شناخته شده است، به طرف یا طرف‌هایی که مورد حمله قرار گرفته‌اند، با انجام اقداماتی که لازم بدانند، از جمله استفاده از نیروهای مسلح حمایت کنند تا امنیت منطقه آتلانتیک شمالی احیا و حفظ گردد.^۱

ب) اتحادیه ملت‌های جنوب شرقی آسیا (آسه‌آن): از شش کشور اندونزی، مالزی، سنگاپور، فیلیپین، تایلند و برونئی در سال ۱۹۸۴ تشکیل شده است.^۲ تشکیل آسه‌آن، بستر سیاسی و ثبات و آرامش لازم برای فعالیت‌های اقتصادی را در کشورهای عضو فراهم می‌کند؛ تا آنجا که در سایه ثبات و امنیت حاصل شده، هر کدام از کشورها به‌تنهایی توانسته است رشد اقتصادی بالایی را به دست آورد.^۳ امروزه با پیوستن کشورهای لائوس، کامبوج، میانمار و عضویت ناظر کشورهای پاپوا و تیمور شرقی، اولویت خود را کمک فعالانه به فضای صلح ثبات و امنیت منطقه‌ای برای صلح و توسعه پایدار، تقویت نقش این اتحادیه در جامعه بین‌المللی با رویکرد همبستگی و یکپارچگی با شعار چشم‌انداز واحد، هویت واحد و جامعه واحد قرار داده است.^۴

همچنین می‌توان به پیمان‌های همیاری اروپای شرقی (ورشو) و اتحادیه اروپا و ... اشاره کرد.

جمع‌بندی

نعمت‌های الهی برای بشریت از یک‌سو امکان و وسیله‌دستیابی به هدف‌هایی است که خود اختیار می‌کنند و برای رسیدن به آنها تلاش می‌نمایند؛ از سوی دیگر وسیله امتحان و آزمایش ایشان است که با نعمت‌های دنیایی در اختیارشان درجه کمال و جایگاه اخروی خویش را تعیین کنند؛ همان‌طور که خداوند متعال می‌فرماید: «مَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الْآخِرَةِ نَزِدْ لَهُ فِي حَرْثِهِ وَمَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الدُّنْيَا نُؤْتِهِ مِنْهَا وَمَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ نَصِيبٍ»^۵ کسی که زراعت آخرت را

۱. ناتو؛ در:

Fa.m.wikipedia.org/wiki/.

۲. حسن مرزوقی، شناخت اقتصاد و تجارت آسمان، ص ۳.

۳. همان، ص ۲۸۲.

۴. پایگاه سفارت جمهوری اسلامی در جاکارتا، در:

Indonesia.mfa.gov.ir.

۵. شوری: ۲۰.

بخواهد، به او برکت داده و بر محصولش می‌افزاییم و آن‌که فقط کشت دنیا را می‌طلبد، کمی از آن به او دهیم و در آخرت هیچ بهره و نصیبی نخواهد داشت».

از جمله نعمت‌های بزرگ الهی به بشر که نقش بسزایی در سرنوشت اجتماعی و تاریخی او دارند و در قالب زیست اجتماعی خود را نشان می‌دهند، وحدت و امنیت است. وحدت در جامعه انسانی آنجا معنا پیدا می‌کند که جمعی از انسان‌ها برای رسیدن به اهداف و منافع اصلی و مشترک، از هدف‌ها و منافع فرعی و شخصی صرف نظر می‌کنند و اولویت جامعه واحد خود را هدف‌های مشترک و اصلی قرار می‌دهند.

امنیت با وجود اقسام مختلف اعم از امنیت فردی (در اقسام متنوع روحی و روانی، جانی، مالی، شغلی، حیثیتی و خانوادگی و...)، امنیت اجتماعی و ملی (در ابعاد سیاسی، اقتصادی و فرهنگی) و امنیت جهانی در عرصه بین‌المللی، در این نوشتار بیشتر امنیت نظام جمهوری اسلامی در مقیاس بین‌المللی و نیز در سطح ملی مورد توجه قرار گرفت و تأثیر متقابل وحدت و امنیت بررسی گردید. نتایج حاصل از نسبت وحدت و امنیت آن است که در مقیاس بین‌المللی، امنیت پایدار بین‌المللی جوامع اسلامی در سایه وحدت و انسجام آنان حاصل می‌شود. وحدت حاصل شده در محور مقاومت سبب دفع شرارت داعش شد که ساخته و پرداخته نظام‌های استکباری آمریکایی، اروپایی، اسرائیل و اذئاب آنان در جوامع اسلامی بود؛ همچنین در ماجرای طوفان الاقصی، وحدت اجتماعی و ایستادگی فلسطینی‌ها و ساکنین غزه و نیز پشتیبانی و وحدت در محور مقاومت موجب استیصال نظام سلطه گردید. بنابراین در مقیاس بین‌المللی، امنیت جوامع اسلامی وابسته به وحدت اسلامی است؛ اما در مقیاس ملی نظام جمهوری اسلامی ایران، از آنجا که جامعه ایرانی از اقوام مختلف، صاحبان ادیان و مذاهب مختلف و نیز گرایش‌ها سیاسی مختلف تشکیل شده است، وحدت ملی برای ایجاد امنیت پایدار ملی ضرورتی انکارناپذیر است.

کتاب‌نامه

- قرآن مجید، ترجمه ناصر مکارم شیرازی، مشهد: آستان قدس رضوی، ۱۳۹۷ ش.
۱. ابن بابویه، محمد بن علی، خصال، ترجمه: محمدباقر کمره‌ای، تهران: کتابچی، ۱۳۷۷ ش.
 ۲. _____، من لا یحضره الفقیه، بیروت: مؤسسه الاعلمی للمطبوعات، ۱۴۰۶ ق.
 ۳. ابن منظور، محمد بن مکرم، لسان‌العرب، قاهره: دار المعارف، [بی‌تا].
 ۴. أحمد بن فارس، أبوالحسین، معجم مقاییس اللغه، قم: دار الفکر، ۱۳۹۹ ق.

۵. خسرو پناه، عبدالحسین، منظومه فکری امام خمینی علیه السلام، تهران: پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، ۱۳۹۵ ش.
۶. _____، منظومه فکری آیت‌الله العظمی خامنه‌ای، ج ۲، تهران: پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، ۱۳۹۶ ش.
۷. خلیل، جر، فرهنگ لاروس (عربی - فارسی)، ۲ جلد، مترجم: سیدحمید طیبیان، تهران: امیرکبیر، ۱۳۹۱ ش.
۸. دهخدا، علی‌اکبر، لغت‌نامه، تهران: روزنه، ۱۳۷۷ ش.
۹. رهبر، عباسعلی و ملیحه زارع، «تحلیل تأثیر انسجام و وحدت اجتماعی و رابطه آن با تقویت امنیت ملی و کاهش جرم»، فصل‌نامه علوم خبری، ش ۱۹، پاییز ۱۳۹۵.
۱۰. صبحی، صالح، نهج البلاغه، قم: مرکز البحوث الاسلامیه، ۱۳۷۴ ش.
۱۱. طبرسی، فضل بن حسن، مجمع البیان فی تفسیر القرآن، بیروت: مؤسسه الأعلمی للمطبوعات، ۱۴۱۵ ق.
۱۲. مرزوقی، حسن، شناخت اقتصاد و تجارت آسمان، تهران: مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی، ۱۳۷۶ ش.
۱۳. مصطفوی، حسن، التحقیق فی کلمات القرآن الکریم، تهران: مرکز نشر کتاب، ۱۳۹۹ ش.
۱۴. مکارم شیرازی، ناصر، تفسیر نمونه، تهران: دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۵۳ ش.
۱۵. مهاجرنیا، محسن، فلسفه سیاسی آیت‌الله خامنه‌ای، تهران: پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، ۱۳۹۳ ش.
۱۶. هاشمی رفسنجانی، اکبر، فرهنگ قرآن، قم: بوستان کتاب، ۱۳۹۵ ش.
۱۷. پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله خامنه‌ای: Farsi. Khamenei.ir
۱۸. پایگاه سفارت جمهوری اسلامی در جاکارتا: Indonasia.mfa.gov.ir